

# Obsah

## ÚVOD ..... 9

|                                                  |    |
|--------------------------------------------------|----|
| O této knize. ....                               | 9  |
| Komu je tato kniha určena? ....                  | 10 |
| Jak je tato kniha uspořádána? ....               | 10 |
| První část: Příprava prostředí ....              | 10 |
| Druhá část: Praktická cvičení pro každý den .... | 10 |
| Třetí část: Jít ven a objevovat svět. ....       | 11 |
| Čtvrtá část: Vyjádřit se, mluvit, tvořit ....    | 11 |
| Pátá část: Závěrečná desítka. ....               | 11 |
| Jak tuto knihu používat? ....                    | 12 |
| Ikony použité v této knize. ....                 | 12 |

## ČÁST 1: PŘÍPRAVA PROSTŘEDÍ ..... 13

|                                          |    |
|------------------------------------------|----|
| Zaměřeno na... spontánní činnost ....    | 14 |
| Zaměřeno na... výběr předmětů ....       | 15 |
| Zaměřeno na... výběr her a hraček. ....  | 16 |
| Zaměřeno na... prezentaci ....           | 17 |
| Zaměřeno na... specifickou mobilitu .... | 19 |
| Zaměřeno na... úlohu dospělého ....      | 20 |
| Zaměřeno na... opakování ....            | 21 |
| Zaměřeno na... samostatnost ....         | 22 |
| Zaměřeno na... třístupňovou lekci ....   | 23 |
| Zaměřeno na... sebevzdělávání. ....      | 23 |
| Zaměřeno na... kontrolu chyby ....       | 24 |

## ČÁST 2: PRAKTICKÁ CVIČENÍ PRO KAŽDÝ DEN ..... 25

### KAPITOLA 1 : Sebeobsluha ..... 27

|                                         |    |
|-----------------------------------------|----|
| Oblékání, svlékání, úklid oblečení .... | 28 |
| Mytí rukou. ....                        | 30 |
| Česání vlasů ....                       | 32 |
| Mytí. ....                              | 33 |
| Smrkání ....                            | 35 |
| Čištění zubů ....                       | 36 |

### KAPITOLA 2 : Každodenní činnosti ..... 39

|                                           |    |
|-------------------------------------------|----|
| Šroubování ....                           | 39 |
| Odemykání a zamykání visacího zámku. .... | 41 |
| Otevírání a zavírání krabiček ....        | 42 |

|                                                   |    |
|---------------------------------------------------|----|
| Prostírání stolu.....                             | 43 |
| Věšení prádla .....                               | 45 |
| Mytí nádobí.....                                  | 47 |
| Uklízení a rovnání, utírání prachu, zametání..... | 48 |
| Žehlení.....                                      | 50 |

|                                                 |           |
|-------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITOLA 3 : Vaření .....</b>                | <b>53</b> |
| Zaměřeno na... kuchyň .....                     | 54        |
| Omývání ovoce a zeleniny .....                  | 56        |
| Loupání ovoce a zeleniny.....                   | 57        |
| Vylupování, odstopkování zelených fazolek ..... | 58        |
| Krájení ovoce a zeleniny.....                   | 60        |
| Mazání krajíce.....                             | 61        |
| Louskání ořechů, odpeckování oliv.....          | 62        |
| Pečení chleba .....                             | 64        |
| Servírování čaje .....                          | 66        |
| Zaměřeno na... recepty.....                     | 67        |

### ČÁST 3: JÍT VEN A OBJEVOVAT SVĚT .....69

|                                               |    |
|-----------------------------------------------|----|
| Zaměřeno na... motoriku od 3 až do 6 let..... | 70 |
|-----------------------------------------------|----|

|                                                                                   |           |
|-----------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITOLA 4 : Objevování skrze smysly.....</b>                                  | <b>73</b> |
| Charakteristika pomůcek .....                                                     | 74        |
| Proč předkládat pomůcky pro smyslovou výchovu dítěti<br>ve věku 3 až 6 let? ..... | 74        |
| Hmat .....                                                                        | 75        |
| Hra na tajný předmět .....                                                        | 77        |
| Vidět a dívat se .....                                                            | 78        |
| Čich.....                                                                         | 81        |
| Chuť .....                                                                        | 82        |
| Slyšet a poslouchat .....                                                         | 84        |

|                                                        |           |
|--------------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITOLA 5 : Realita světa, realita města .....</b> | <b>87</b> |
| Vycházky v přírodě.....                                | 88        |
| Pozorování přírody .....                               | 89        |
| Nakupování na trhu.....                                | 90        |
| Návštěva zajímavých míst: pošta, pekařství.....        | 92        |

|                                                 |           |
|-------------------------------------------------|-----------|
| <b>KAPITOLA 6 : Svět rostlin a zvířat .....</b> | <b>93</b> |
| Zaměřeno na... svět rostlin .....               | 94        |
| Vyměňování vody květinám .....                  | 94        |
| Péče o rostliny .....                           | 96        |
| Zahrada, zahrádka, žardiniéra.....              | 98        |
| Bylinková zahrádka .....                        | 99        |

|                                                                    |     |
|--------------------------------------------------------------------|-----|
| Zaměřeno na... zvíře .....                                         | 101 |
| Zaměřeno na... slovní zásobu .....                                 | 102 |
| <b>KAPITOLA 7 : Přírodní vědy</b> .....                            | 105 |
| Vzduch zabírá místo .....                                          | 106 |
| Plave, nebo se potápí .....                                        | 107 |
| Papír zůstává suchý! .....                                         | 108 |
| Vyprázdnit plnou sklenici .....                                    | 109 |
| Hladina vody je nad okrajem skleničky .....                        | 110 |
| Papír drží vodu! .....                                             | 111 |
| Zaměřeno na... další pokusy .....                                  | 112 |
| Klíčení semínek. ....                                              | 113 |
| Kvetení cibulovin .....                                            | 115 |
| <b>KAPITOLA 8 : Jak naložit s tím, co jsme vypožorovali?</b> ..... | 109 |
| Přírodovědné aktivity .....                                        | 118 |
| Výtvarný projev. ....                                              | 119 |
| Řeč a psaní .....                                                  | 120 |
| <b>ČÁST 4: VYJÁDŘIT SE, MLUVIT, TVOŘIT</b> .....                   | 123 |
| <b>KAPITOLA 9 : Řeč</b> .....                                      | 125 |
| Zaměřeno na... výběr slov .....                                    | 125 |
| Rozhovory s dítětem .....                                          | 126 |
| Zaměřeno na ... laskavost a zdvořilost. ....                       | 127 |
| <b>KAPITOLA 10 : Čas</b> .....                                     | 129 |
| Zaměřeno na... pojem času u dítěte .....                           | 129 |
| Zaměřeno na... prožívání času .....                                | 130 |
| Vyprávění příběhů .....                                            | 131 |
| Rytmická říkadla .....                                             | 132 |
| <b>KAPITOLA 11 : Pouštíme se do psaní</b> .....                    | 135 |
| Rozkládáme slova na zvuky .....                                    | 136 |
| Hra se zvuky .....                                                 | 137 |
| Psaní příběhů .....                                                | 138 |
| <b>KAPITOLA 12 : Čtení</b> .....                                   | 139 |
| Výběr knih .....                                                   | 139 |
| Péče o knihy .....                                                 | 141 |
| Zaměřeno na... knihovny .....                                      | 142 |

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| <b>KAPITOLA 13: Výtvarná činnost</b>              | 143 |
| Zaměřeno na... zařízení prostoru a výběr nástrojů | 143 |
| Kreslení a malování                               | 144 |
| Vybarvování                                       | 146 |
| Modelování                                        | 147 |
| Lepení                                            | 148 |
| Vystřihování                                      | 149 |
| Skládání z papíru                                 | 151 |
| Šití a vyšívání                                   | 152 |
| <b>KAPITOLA 14: Hudba</b>                         | 155 |
| Hudba v každodenním životě                        | 155 |
| Hudební nástroje                                  | 156 |
| Zpíváme a tančíme                                 | 157 |
| Návštěva koncertu                                 | 158 |
| <b>ČÁST 5: ZÁVĚREČNÁ DESÍTKA</b>                  | 159 |
| Deset otázek k myšlenkám Montessori               | 160 |
| Deset klíčových pojmů pedagogiky Montessori       | 166 |
| Deset klíčových etap vývoje dítěte od 3 do 6 let  | 173 |
| <b>BIBLIOGRAFIE</b>                               | 179 |
| <b>UŽITEČNÉ INTERNETOVÉ STRÁNKY</b>               | 182 |
| <b>REJSTŘÍK</b>                                   | 183 |